

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

FÖR · KVINNAN · OCH · HEMMET

N:r 3 (578).

ONSDAGEN DEN 11 JANUARI 1899.

12:TE ÅRG.

PRENUMERATIONSPRIS PR ÅR: IDUN KR. 5:— IDUNS MODETIDN. MED PLAN- SCHER OCH HANDARB. ... » 5:— IDUNS MODETID, UTAN PL. » 3:— BARNGARDEROBEN » 3: 25	UTGIFNINGSDAGAR: HVARJE ONSDAG OCH LÖRDAG. LÖSNUMMERPRIS: 8 ÖRE.	REDAKTÖR OCH UTGIFVARE: FRITHIOF HELLBERG TRÄFFAS SÄKRAST KL. 2—3. REDAKTIONSSEKR.: JOHAN NORDLING,	BYRÅ OCH EXPEDITION: KLARA S. KYRKO GATA 16, 1 TR. ÖPPEN KL. 10—5. ALLM. TEL. 61 47. RIKS 16 46.	KOMMISSIONÄRER: ANTAGAS ÖFVER HELA LANDET PÅ ALL- DELES SÄRSKILDT FÖRMÄNL. VILLKOR. STOCKHOLM, IDUNS KUNGL. HOFBOKTRYCKERI.
---	---	--	---	---

I KONSTNÄRERNAS NYA HEM.

I lördags invigde våra konstnärer sitt nya konstnärshus här i Stockholm med en lyckad och stämmingsfull fest, till hvilken konungen, kronprinsen, prinsarne Carl och Eugén hade mottagit inbjudning. På samma gång vår tecknare bjuder några bilder från det unga konstnärshemmet, ha vi velat beledsaga dem med en liten »introduktion», och denna har allas vår glade vän Calle Larsson åtagit sig. För Iduns läsare skall han så gärna en gång bytt penseln mot pennan, och att han gjort det con amore — därom vittna följande rader.

*

»VAR SÅ GOD och stig på, min nådiga!»
»Att vi gått vilse, att det här är hos greve Hallwyls? Nej, för all del, det prakthuset ligger på baksidan af vårt. Ja, hvarför kunna ej också vi ha det fint! Ty nog är det fint i bästa mening, vårt lilla hus. Jag tror ni knappast kan leta rätt på någon onödig chablon eller omotiveradt ditkletadt gipsornament. Det där? — Nåja, nå't ska det väl vara. Ni har väl många gånger betittat det utanpå. Visst är det förtjusande, och min gamle vän Ludvig Peterson har heder af det. Dock i mitt djupast innersta hjärta hade jag nog en gång önskat, att det blifvit mera svenskt, mera enkelt och reelt. Nu är det en Riviera-fantasi, till hvilken det ständigt skall saknas den djupblå himmelen och det safirfärgade vattnet. Men, bah, hufvudsaken är dock, att det är vackert och praktiskt. Och det är det. Båda delarna. Ser ni, så klart hela fasaden är fördelad, det är något till skönt att slippa se de där vanliga parodierna på kungliga slottet, som hvarje hus i staden är, där de långa, dumma fönster-raderna äro ditsatta med cirkelbestick, utan den ringaste motsvarighet till det inres kraf.

H. Hamnvist foto.

LUDVIG PETERSON. KONSTNÄRSHUSETS ARKITEKT.

Här ser ni utanpå huset, att det är ett klubbhus, med själfva klubblokalen en trappa upp. Festsalen är antydd genom det stora mittelpartiet, och de båda på hvar sin sida liggande rummen genom hvar sitt fönster. Det stora, ädla, fönsterfria fältet därofvän förstår man genast motsvaras af ett stort rum, hvilket måste få sitt ljus från taket. Att detta är en ganska stor utställningslokal kan

man ju icke precis gissa, men förstår att så är, när man fått veta, att huset är de bildande konstnärernas.

Hvarför tittar ni så intensivt på sidan om porten? Åh, jag förstår, där står visserligen att läsa *Konstnärernas Buffet*, men det har Westbeck målat dit, bara för att hans smörgåsar skola smaka stiligare. Ni kan vara lugn, min fröken, det är ju invigningsfest i dag och hvar herre får taga en dam med sig. Idun följer med Hellberg. Usch, hvad det drar här i Smålandsgränd! Nu gå vi allt in. Verkar inte trappan riktigt gammaldags förnäm i sin enkelhet? Den där lilla trefliga dörren för till vaktmästarens lokal. Där är den lilla beskäftige karlen som tar emot ytterplaggen här i vestibulen. Ja, men är det inte bra! De där stiliserade blommorna, ja, alltihop för resten har Grabow målat — och det för ingenting. Känner ni inte honom? Åh, det är en så'n bussig pojke. Han är ungt karl. — Jo, för all del, jag skall genast presentera honom. Nu slank han just in däruppe. Vi kila väl efter.

Nå, hvad säger ni nu!!! Här sitta vi hvarje torsdags kväll och domdera öfver våra intressen, både de ideella och de materiella. Där, i den där stora stolen presiderar ordföranden, professor Adolf Lindberg, han som gör gubbarne på alla mynt och medaljer. Klockan half tio anmäler klubbmästare Sörling, att supén är serverad, och då dragas skjutdörrarna upp till matsalen, rummet till vänster.

Möblerna äro efter teckning af arkitekten Westman, och då skall ni inte undra öfver, att de äro så bra.

Har ni varit inne i vårt lilla biblioteksrum? Hvad där skall studeras! Det andra stora rummet är, som ni ser, möbleradt helt med gamla äkta barock- och renässansmöbler. Vi tyckte nämligen, att det behöfdes något åldrigt och stämmingsfullt bland allt

detta splitternya, så bra detta än är. Men ack, här fattas mycket ännu. Vi ha bland annat tänkt att fylla väggarna med konstnärsporträtter, lika stora, gående rundt salens panel. Dick Bergh och jag ha redan börjat raden med de två gamla ledamöterna, som ni ser stå och språka med länge Kronberg därborta. Det är Carleman och Fahlgren. Sedan gamla tider kallas de klubbens »pappa och mamma». Den ene var nämligen många år ordförande och den andre klubb- och skattmästare.

Ja, visst ha vi roligt om kvällarna! Lindberg berättar historier som ingen annan här i landet. Vicke Andrén sjunger Bellman — vågar jag säga det? — bättre än... än... någon annan, till och med, och jag håller roliga tal. Ja, ibland. I det där lejongapet

DET NYA KONSTNÄRSHUSETS FASAD MOT SMÅLANDSGATAN.

lägger man in små anonyma kitsligheter. Det är både till idé och utförande af salig professor Scholander. Af honom är också den vackra klubbpokalen, ni ser ståta midt på bordet, behängd med medaljer och relikier. Äfvenså klubbvisan, som sjunges unisont till hvarje nyintagen ledamots ära.

Min själ luktar det inte riktigt godt bifftstek — eller är det fågel — från vårt kök! Att vi skulle ha viner liggande i vår källare är nog bara tomt skryt.

Nu ser ni, huru vi ha det, och hurudana vi äro.

Påminn er, söta fröken, hvad ovett vi få uppbara, därför att vi ej kunna enas i utställningsfrågor o. a. Men ingen tänker då på, att det i dessa lifaktiga tider är partibildning inom alla områden. Politiken att börja med! Och se på de allvarliga vetenskapsmännen! Så ursinnigt som de bekämpa hvarann, personligt och skandalöst. Och teatervärlden! Och författarne! Inom industrien och inom yrkena! Ni själfva, mina damer, inom kvinnofrågan! — Apropos, har ni läst Ellen Keys sista tvådelade bok? — Men af oss begär man, att vi skola vara sådana änglar! Och dock äro vi endast människor, fastän, förstas, högtstående. Men huru vi här hos oss kunna kasta splitet undan, glamma som glada, godmodiga sällar, taga hvarann i hand och dansa slängpolska vid juletid, blifva rörda till tårar öfver litet och skratta åt ingenting!

Därför ha vi också känt behovet af ett gemensamt hem, därför ha vi också förtjänat att ha ett sådant, och därför ha vi också det lilla allra sötaste hus i världen!

Hör, nu börjar musiken.

»Får jag lof att bjuda upp...»

Aj, för katten, nu kom prins Eugen och högg henne ifrån mig.

CARL LARSSON.

VID AFTONTOALETTEN.

MAMMA har vikt upp sin klädning och tar stora förklä't på, rundt om henne bidar ifrigt flocken utaf hennes små,
Lars, den äldste, stora mannen re'n med åtta år på nacken,
står och skrufvar halft förlägen hit och dit på skodda klacken,
medan Hilda och Matilda, tvillingparet, trycka tätt sina hufvuden att skåda Lillans aftontoalett.

Mammas vana fingrar lossa fort och lätt på nål och band,
och den lilla kroppen vecklas fram ur plaggen efter hand.
Mjuka lemmar sträcka ut sig, taga spjörn och styft sig spänna,
lyckliga att icke längre kläders tryck och händer känna,
och en liten hand, som famlar, griper hvad den först får fatt,
Lasses lugg, som ifrigt ristas under syskonskarans skratt.

Svedan känns, men Lars dock icke näns att lossa Lillans tag.
— Vore flickan ändock pojke, hvilken karl det blef en dag! —

Dock, hans ögon, hvilka ömma mot den lilla systemn blicka,
tala om, att han förlåter, att hon bara är en flicka,
och att redan i hans hjärta manlig instinkt vaknat, som visar hän mot stolta rätten att en hjälplös värna om.

Mamma läser pysens tankar, och hon ler mot honom ömt.
Ack, visst många storhetstanke har hon för sin gosse drömt!

Men må glans och ära svika, blott den storhet han får hinna,
som ett hjärta genom kärlek och barmhärtighet kan vinna,
och hvars brodd mer kraftigt spirar, där den re'n från barndomsdag
lärt i syskonkretsen följa enighets och kärleks lag.

Och på väna barngruppen öfver minsta syster böjd,
hvilas hennes blick med skimmer af den bästa modersfröjd.

Hon har glömt de tunga nätter, då hon lidit, då hon vakat.

Hon har glömt de glada fröjder, hon för barnens skull försakat,

när hon ifrån festens glädje kanske nog med saknad gått,
därför att hon för de kära lejda händers hjälp försmått.

Själff hon odla vill och rensa deras sjäalars unga teg,
och hon räknar ej sin möda, ej de många trötta steg. —
Men den lille, van att finna tröst och skydd i modersfammen,

han skall söka än som vuxen med förtroende den hamnen

och i lifvets dust, som fordom, då det gällde lek och skämt,

önska modershjertats samklang, råd och tröst och hjälp allttjamt.

— h.

OUPPFYLLDA DRÖMMAR.

»ÄR DU LYCKLIG mitt barn?» frågar den bekymrade modern sin vid unga ärtbortgifta dotter, då hon blir ensam med henne vid första besöket i det nya hemmet. Den lilla frun ser upp från sitt arbete.

»Ack ja, mamma, mycket — men —»

»Hvad, mitt barn, ett 'men'?»

»Det är intet att tala om, mamma! Erik är ju så god och älskar mig så högt — det är fullkomligt mitt eget fel, att jag drömde mig många förhållanden annorlunda, än de i verkligheten gestaltat sig. Jag hade hoppats, att allt skulle blifva så som jag tänkt mig det: Erik mest hemma, alltid intresserade sig för mig och för min skull hvarken skyende möda eller besvär. I stället för allt detta är jag mycket ensam; affärerna taga så starkt hans tid i anspråk. När han kommer hem, är han trött och slapp — kort sagdt, det blef annorlunda, än jag drömt mig.»

Ja, det blir verkligen här i lifvet helt annorlunda för många, än hvad de planerat och tänkt sig; för den unga frun, som i äktenskapet väntat sig realiserandet af ouppfyllbara drömmar; för fadern, hvilkens käraste förhoppning är att en gång se sonen slå in på hans egen lefnadsbana, under det att dennes anlag och håg ligga för något helt annat; för modern, som så gärna hade sett sitt barn i en lysande lefnadsställning, men med sorg måste afstå från sin dröms uppfyllelse för att se sin dotter följa den man, hvilken vunnit hennes kärlek, till hans anspråkslösa hem; för konstnärinnan, som med glänsande förhoppningar träder fram för publiken och, sedan hon förgäfves sökt vinna dess gunst, slutar med att blifva en enkel lärarinna. Och på liknande sätt går det för tusen andra. Drömmar gå som strömmar, och inför verkligheten upplösa de sig endast alltför lätt i tomt skum, men ouppfyllda drömmar äro skuggor, som för beständigt innästla sig i våra hjärtan och skymma blicken för lifvets ljusa sidor. De ställa sig hindrande och störande mellan oss och vår lycka och äro som lömska andar, hvilka endast med den yttersta stränghet och allvarligaste själfbehärskning låta förjaga sig.

Den som hoppas och inbillar sig för mycket, åstadkommer i lifvets allvar oändligt litet och sträfvar efter ett fantom — ofta till slutet af sin tillvaro.

»Behåll dina ögon klarseende, mitt barn,» sade tidt och ofta en gammal afhållen fru af mina bekanta, »klarseende ögon och ett redigt hufvud, det är hufvudsaken. Då ser världen dubbelt vacker ut.»

Hon hade rätt och hade äfven genom sitt eget exempel gifvit en den bästa förebild. »De många drömmarna har jag alltid hållit borta från mig,» menade hon leende, »ty af luftsloft blir det i verkligheten ingenting. Man måste hålla god ordning i sitt hufvud och i sitt hjärta just precis som i hemmet. Äfven tankarna måste lära sig lyda. Det går så småningom, om man försöker vänja sig därvid.»

Då jag efteråt hörde talas om de öden, som hon genomgått, beundrade jag den gamla frun ännu mer, och hennes karaktär, som passade så väl i hennes verkningskrets, blef mig allt kärare. Uttryck som: »Det hade jag tänkt mig helt annorlunda! Ack, huru bjärt verkligheten sticker af mot mina drömmar!» — sådana ord, hvilka man så ofta får höra, har jag aldrig hört från hennes läppar; hon lämpade sig harmoniskt efter alla förhållanden, men upptäckte dock alltid i dem något angenämt och godt.

Människor sådana som hon blifva tyvärr allt färre. I de flesta familjer drömmar hvar och en sin egen dröm om lifvets lycka och tages ur sin villfarelse, då den icke går i fullbord. Och under dessa drömmar försummas de plikter, som de närmast för handen varande förhållandena ställa. Detta fel finner man i allmänhet vida oftare hos kvinnorna än hos männen, och säkerligen är orsaken härtill att söka i den vanliga kvinnornas oförnöjsamhet, som i deras hjärtan tillintetgör alla bättre känslor, all glädtighet och sorglöshet. Särskildt i äktenskapet måste man kraftigt kämpa mot de öfverspända drömmarna. Kärleken försvinner icke i ett äkta äktenskap — den blir sig alltid lika — men illusionerna vissna bort; äktenskapet, det är verkligheten, som man måste hålla till godo med sådan den är. Endast den kvinna, som — om också med en djup suck — afstår från ett drömdt ideal och i sin man lär älska människan med alla hennes förtjänster och fel — endast en sådan kvinna förmår i längden uppfylla de anspråk, som hem och familj ställa på henne, lyckliggöra sin omgifning samt känna sig själf lycklig och belåten.

A. H. G.

»SKO, SKO LITEN FOT».

»SKO, SKO LITEN FOT,» säger mor och drager den mjuka varma strumpan öfver sin älsklings lilla rara fot och knubbiga ben. »Ptro, ptro,» säger liten och så drager hon strumpan af. Och mor ler och liten ler, och båda äro de så innerligen intresserade af leken. Men ej tänker mor och ändock mindre tänker liten på, att den leken är i det hela ganska ny och att mödrarna i en ej alltför aflägsen forntid ej ägde några strumpor att sätta på sina älsklings fortskaffningsledamöter. Därför vill Idun till mors uppbyggelse tala litet om strumpans historia. Den är alldeles för invecklad för litens öron, men mor kanske lyssnar till den.

Man betviflar, att bruket af strumpor var alldeles okänt hos de forntida kulturfolken, därför att uti en egyptisk konungagraf lära funnits kortstrumpor, konstnärligt stickade af fin ull med fina ränder och genombrutet mönster. Tidens tand hade gjort dem mörkbruna, och till formen voro de ganska olika nutidens. Foten var nämligen delad i tvänne delar, en för stortån och en för den öfriga foten. Samma modell som nu begagnas till s. k. mulvantar.

I bruk var strumpan dock ej i början af medeltiden, fastän lyxen då var ganska stor i afseend

på klädedräkten. När den först framträdde, bestod den af ett slags långa, af tyg sydda benkläder, hvilka gingo upp ifrån höfterna och ända ned till foten. Detta bruk såges ursprungligen vara tyskt och benämndes »hose», — »hasor» benämns ännu strumpor af allmogen i en del af södra Sverige. Dessa benkläder voro först vida, men sedan förändrades deras form till smalare, och arbetades de uti ett enda stycke tyg eller skinn, som gick ner öfver både ben och fot, och voro mycket besvärliga att förfärdiga. Sedan afdelades benkläderna vid knäet, och den öfre delen fick benämningen »haute de chausse» och den nedre »bas de chausse» eller endast »bas».

I slutet på 16:e århundradet var strumpstickning ett arbete, som kvinnan både i England och Tyskland ägde förfärdighet uti, och äfven en och annan manlig individ, egentligen i de lägre klasserna, kunde då sticka strumpor.

De första stickade silkesstrumporna lära burits af konung Henrik II i Frankrike. Under Jakob I:s i England tid bar adeln på landet gula strumpor, som under knäna knötos med silkesband. Under trettioåriga kriget buro männen stöflar, med långa vida skaft, som alldeles undangömda strumporna, och hvilka voro ett slags skydd för benen emot kuler och hugg. Efter westfaliska freden kommo de s. k. spännskorna åter till heders. I Paris hade man på Ludvig XIII:s tid silkesstrumpor, som voro både röda, gröna och himmelsblå.

I slutet af förra århundradet hände det i Tyskland, att soldater sutto framför sina vaktlokaler och stickade strumpor.

Vår nuvarande form på strumpan förskrifver sig från 16:de århundradet och har ej förändrats, fastän dessförfärdigande sker medels maskiner. Hedern af det mekaniska strumparbetets uppfinning är omtvistad. Somliga säga att det upfunnits af en engelsman, som hette William Lee, hvilken var lärare i en skola i Cambridge i början på 17:de århundradet, och att han uppfann maskinen för kärlekens skull. Han älskade en ung flicka, som var så upptagen med att sticka strumpor, att hon ej hade tid att höra på hans älskogsjoller. För att gifva henne tid att höra på och besvara hans ömma låga uppfann han en maskin för strumpväfning. Andra åter säga att strumpväfstolen upfunnits af Aaron Hill, hvilken gifte sig som ung student i Oxford, och att hans hustru måste försörja sig genom strumpstickning. Så uppfann han en väfstol, som gjorde honom till en mäktig rik man. Han begärde först understöd till sin uppfinning af drottning Elisabeth i England, men hon nekade, och fick han sedan sådant af Henrik den fjärde i Frankrike. För dessa medel anlade han ett strumpväfveri i Rouen. I Venedig infördes strumpväfveriet 1614 och därifrån kom det sedan till Tyskland, där det snart blef en hufvudnäring för befolkningen i flere delar af landet.

De långa benkläder, som männen numera bruka, förskrifva sig ej längre än från 1796, men kommo mycket fort i allmänt bruk och med dem en annan längd på deras strumpor, som ej längre behöfde gå upp öfver knäna.

Nu begagnas strumpor öfver hela den civiliserade världen. Och ej endast som skydd och värme för ben och fötter äro de nyttiga, utan kunna de till och med göra tjänst som — portemonnäer. Det är mycket vanligt på landsbygden att allmogens kvinnor, när de varit inne i staden eller i byn och försålt något, gömma penningarna i strumpskaffet och linda långa stickade strumpeband många hvarf om benet för att ej skatten skall falla bort.

Man brukar också ibland på skämt säga om en människa, som är vid dåligt lynne, att hon har satt högra strumpan på vänstra benet eller tvärtom, och detta har hennes nerver ej tålt vid. Barnen bruka i somliga länder hänga sina strumpor vid nedre gafveln på sina små sängar på nyårsaftonen i den tron att en ängel i dessa skall lägga en gåfva till dem på nyårsdagsmorgon.

Som väl är börja de nu så länge moderna svarta strumporna få tråda tillbaka för dylika i ljusare färger, och är detta såväl af hälso- som renlighets-skäl mycket fördelaktigt, ty ej är det alla mamor, som äro så förståndiga, att de sticka hvita s. k. tåhåttor på sina barns svarta strumpor för att såmedels kunna vaka öfver, att dessa ej begagnas för länge.

Nu afsluta vi denna lilla skildring ur ett af våra nödvändighetsplaggs historia med den gamla kända satsen att: »Om den ej tröttat er att höra, så torde den roat er kanske!»

—E—

HARMONI. STÄMNINGSBILD AF HELMY RINDERS.

DRÖMMANDE, milda och veka ljuda tonerna af ett Beethovens andante — de fylla luften i det varma, ombonade rummet med helgdagsstämmning och söndagsfrid . . . Bordstudsaren under amorinerna låter höra sex långa slag, brasan i kakelugnen flamar och sprakar sakta, vinterlikt, — skuggorna falla djupa och täta längst borta vid fönstret.

Gungstolarnes medar glida tyst öfver den mjuka mattan, — i den lilla gungstolen har liten Mary satt sig ned med allrakäraste dockan i sin famn; midt emot henne lutar sig hennes far tillbaka, trött efter dagens mödor. Så gunga de sakta och stilla och lyssna andaktsfullt till den innerliga melodi, hvars skönhet fyller rummet med en ren, lugn poesi.

Öfver gestalten vid pianot kastar eldskenet från kakelugnen sitt fladdrande, osäkra sken. Hufvudet med dess rikedom af präktigt, guldlockigt hår hålles lätt tillbakalutadt, blicken är fäst vid målningen på väggen, men tankarna dröja ej där, — de dväljas i det drömmarnas rike, dit tonerna föra henne . . . De mjuka fingrarna glida graciöst öfver tangenterna, och liksom på lek foga sig drömmarna samman till melodier — hon vet ej rätt hvilka . . .

Under sådana stunder är hon fullt och helt harmoni, — hon finner utan att söka, hon älskar utan att lida, hon drömmer utan fruktan för uppvaknandet, hon skänker glädje utan någon droppe af malört. — Och hon gripes af en ödmjuk, bäfvande känsla af tacksamhet inför den lycka, som blifvit hennes . . .

Utänför blåser nordan sin kalla fläkt, snöflingorna hvirfla i luften, slädarna ila bjällrande förbi, spårvagnen rasslar och gnisslar mot skenorna: lifvet går sin jäktande gång framåt.

Men härinne är det som om tiden för en kort stund stode stilla. Allt är så drömmande vekt och fridfullt, allt är värme och ro, allt andas: hem, hem. Åh, denna korta stund, den bär i sig så mycket, — den lisar, den lindrar, den stärker, den fyller tomhet och längtan, den för dem tillsammans med de fina band af sympati och förståelse, utan hvilka ett samlif blir skal utan kärna . . .

Med en enda blick tar hon in hela denna bild: de båda kära — det bästa hon äger i världen, — och båda möta de hennes blick, — hans lugn och öm på samma gång med det uttryck, som kommer med åren, ett uttryck af själarnas frändskap, — och liten Marys blick sedan, så klar och öppen, så lätt att läsa: »hvad mamma spelar vackert!» Och rundt omkring henne alla dessa minnen, som följt dem under tio år, dessa småting, hvilka alla ha hvart och ett sin historia, och hvilka varit stumma vittnen till deras fröjder och sorger.

I denna stund känner hon så tydligt, att hvad lifvet äger bäst ligger ej i den första ungdomens hissnande fröjd, ej i den första kärlekens betagande berusning, inför hvilken man måste draga andan för att ej mista besinningen, utan att den — för henne åtminstone — ligger i den ljufva ro, den bepröfvade kärlek, den bindande sympati, som är hemmets säkraste grundval — — —

Kolen glimma och slockna — — — skymningen breder sig djupare — — — arpeggieackorden i Schumanns »Nachtstücke» glida som bleka månstrålar, dallrande, luftiga, visande hän mot en värld, som icke är vår — en värld, där det sköna och harmoniska ej möter oss endast sporadiskt, — en värld, där allt är idel skönhet, idel harmoni — — —

KNUT ALMLÖF. ETT MINNESBLAD.

ATER är det kungssorg inom den svenska scenens värld. För icke lång tid sedan bäddades grafven åt Edvard Swartz, den store Shakespearetolkaren, därute under Solnas sakta susande lindar, och nu har Knut Almlöf, den fine, skarpsinnige, ja, snillrike människoskildraren för alltid lagt sina ögon samman.

Hans lifsgärning talar för sig själf inför hela den bildade allmänheten, och de stora dagliga tidningarna ha i långa nekrologer uppräknat alla hans konstnärliga förtjänster jämte listan af hans roller. Vi skola här endast i korta drag kasta en blick på hans lif och i minnet återkalla de högtidsstunder af sann konstnjutning, af oförgätlig fröjd och af uppfriskande löje, som den store konstnären och komikern skänkte oss.

Knut Almlöf var född den 9 februari 1829 och son till den store skådespelaren Nils Wilhelm Almlöf, Sveriges Talma, och dennes maka Charlotta Cederberg, äfven hon skådespelerska. Det var ett godt och förnämt hem, ombonadt af hjärtats adel, där Knut Almlöf såg dagen, och i hvilket han tillbringade sin barndom.

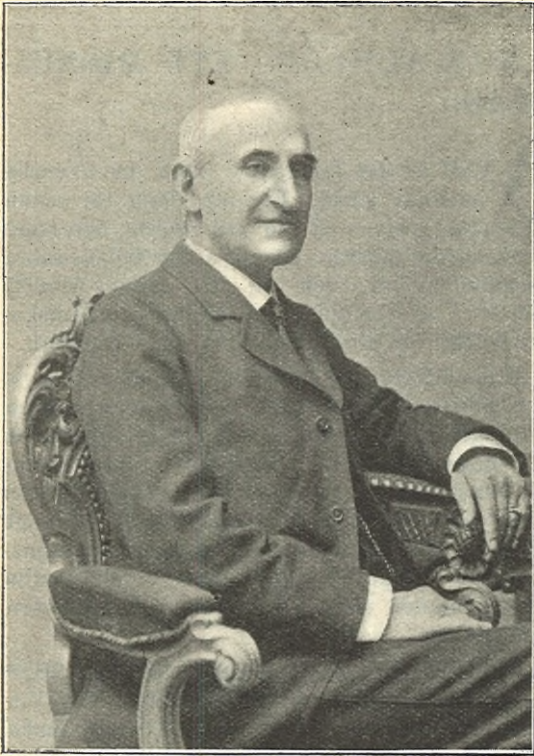
Han var en lifvig gosse med glänsande själs gåfvor, och fadern önskade, att han skulle blifva präst, och tänkte sig honom en gång såsom minst pastor primarius eller på Johan Olof Wallins ärkebiskopsstol, men Knuts håg låg icke åt teologien, och den tvåklufna kragen lockade honom icke. Han ville i stället studera det verkliga människolifvet, sådant det ter sig i skilda faser, och under detta studium höll han nästan på att »gå vill på Fyris' strand».

Men härunder vändes hans håg till scenen och där, det kände han på sig, skulle han en gång bli en rättfärdig, en väldig predikant, en präst »af Guds nåde».

Beslutet var fattadt, och trots faderns protester ingick Knut Almlöf vid Pierre Delands sällskap och debuterade i Upsala såsom Leonard i »Frieri och förställning» den 5 november 1851. Han gjorde stor lycka, och det är just ingen konst för en ung glad student, med tusen vänner, att debutera i Upsala. Men han fick en utmärkt läromästare, ty Deland var själf den yppersta skådespelare inom den franska komediens område och förstod sin konst i grunden.

Men studenten satt ännu i lärjungens, och denne fortsatte att lefva det yra studentlifvet i sus och dus. En fullständig förändring inträdde dock inom några få år. Det var då Almlöf lyckades vinna Pierre Delands dotters hjärta och hand. År 1857 frade han sitt bröllop med Betty Deland, och nu började en ny tid för Knut Almlöf. Nu med ens blef han den uppåtsträfvande, högt siktande konstnären, hvilkens fantasi flög mot skyn, på samma gång som hans skarpblick förmådde pejla människosjälens innersta djup. Hvad som åstadkom denna förändring är icke godt att säga — kanske var det den allt danande kärleken, som mycket förmår och ofta leder den svage med sin tygel till lycka och sinnesslugg. Visst är, att Almlöf blef den mest exemplariske äkta man, som i allt rättade sig efter sin fru och utan suckan lämnade hela regeringsbördan i hennes kraftiga händer.

Då Pierre Deland 1861 upplöste sitt sällskap, öfvergick Almlöf till Stjärnströms mindre teater och år 1862 till de kungliga scenerna. Att teckna Knut Almlöfs verksamhet sedan dess vore detsamma som att skriva Dramatiska teaterns historia under närmare trettio år. Han utgjorde själfva stödjepelaren under denna tea-

G. Florman foto.

KNUT ALMLÖF.

terns glansperiod, och otaliga äro de fint utmejslade figurer och bilder han därunder skänkt oss, inom den franska komedien, inom det svenska lustspelet, inom farsen och till och med inom den klumpiga tyska »possen», hvilken senare hans väldiga talang förmådde adla. När man såsom i ett kaleidoskop låter alla dessa dråpliga bilder passera revy för minnets öga, vet man sannerligen icke, hvilket man mest skall beundra hos konstnären, smidigheten eller den skarpa analyseringsförmågan. Hvem ler i minnet icke åt hans *Perrichon* uti »Herr Perrichons resa», denna genomlustiga franska småstadsbracka, som dock är så god till själfva hjärtelaget. Hvem kan glömma hans mästerliga advokat *Knifving*, denna listiga, fina utmejslade juristtyp efter antikens mönster, som förstär »att göra svart till vitt, fult fagert, lågsinnadt ädelt, feg tapper och dum klok»? Den var helt enkelt ett mästerverk af slående sanning, som aldrig dör och aldrig — kan göras bättre. Hvem ser ej ännu för sig den gamle fattige skådespelaren

uti »Debutanten och hennes far», denne *Gaspard*, hvilken vill göra allt för sitt barn och icke skyr något för att åt henne vinna framgång. Hvem glömmmer, hvilken finhet och hvilket tankedjup Almlöf förstod att lägga i repliken, när han ledde dottern Anais i repetitionsscenen ned för stegen till salongen: »Akta dig, mitt älskade barn — ett *felsteg* är så lätt på den här vägen.» Eller hans *Daniel Heire*, »den gamle hackspetten» i »De ungas förbund», som med sitt giftsyrade skämt och sina hatfulla hugg förstör allas glädje och frid. Och står icke hans *Poirier* i »Klädeshandlaren och hans måg» lifslevande för oss, såsom en präktig typ af en uppåtsträfvande bourgeois från Ludvig Filips dagar, hvilken längtar att bli baron och därför till och med offerar sin dotters lycka.

Kronan på sin gärning satte dock kanske Almlöf, då han skapade sin *Harpagon* i »Den girige». Han ägde förmåga att åt den usla smulgråten förlåna en tragisk patos, som var häpnadsväckande, och i fjärde akten formligen darade och frös åskådaren vid *Harpagons* utbrott af hemsk förtviflan, då penning-skrinet blifvit honom fränstulet. Det är sannerligen endast en stor skådespelare, som kan åstadkomma något dylikt.

Såsom människa var Almlöf finbildad och godmodig, angenäm och spirituel, alltid mottaglig för ett skämt, och fattade med sitt vakna och skarpa sinne strax dess innebörd och udd. Såsom kamrat var han omtyckt och aktad, och utbad sig en yngre skådespelare ett råd, stod han gärna till tjänst. I öfrigt var Almlöf ganska tillbakadragen, och ute i lifvet och sällskapskretsen syntes han sällan på senare tider. Man beskyllde honom att intrigera — men därifrån vill jag taga honom fri.

Här var det nog *frun*, som skötte korten och lagade att trumf kom ut i rätt tid.

Med Knut Almlöf föll en af de sista länkar ur den gnistrande kedja af talanger, som spred glans öfver 1860—1870 års Dramatiska scen, och med honom sjönk också en gammal gedigen och god tradition i grafven. Det gäller för den nya tiden och det kommande seklet att skapa en ny.

På sin täcka villa Almnäs vid Gripsholms slott, tillbringade Knut Almlöf sina sista, af sjukdom tärda år, och där lade han ock den 3 januari i år sina trötta ögon samman.

ADOLF HELLANDER.

L. E. Lindmark foto.

KNUT ALMLÖFS VILLA ALMNÄS VID GRIPSHOLM.

NORRSKEN. SKISS FÖR IDUN AF »LILLE DAVID».

MULET, grått i grått, och bortom allt detta dunkla ingen upplifvande skymt af ljus eller lif: allt förefaller lika dött, lika hopplöst, lika tyngdt af den öfverhängande orörliga molnmassan!

Sådan tedde sig naturen sedan jämförelsevis lång tid, och i den inre världen hos den unga flicka, som rastlöst vandrade fram och tillbaka i sitt be-

POIRIER.

GASPARD.

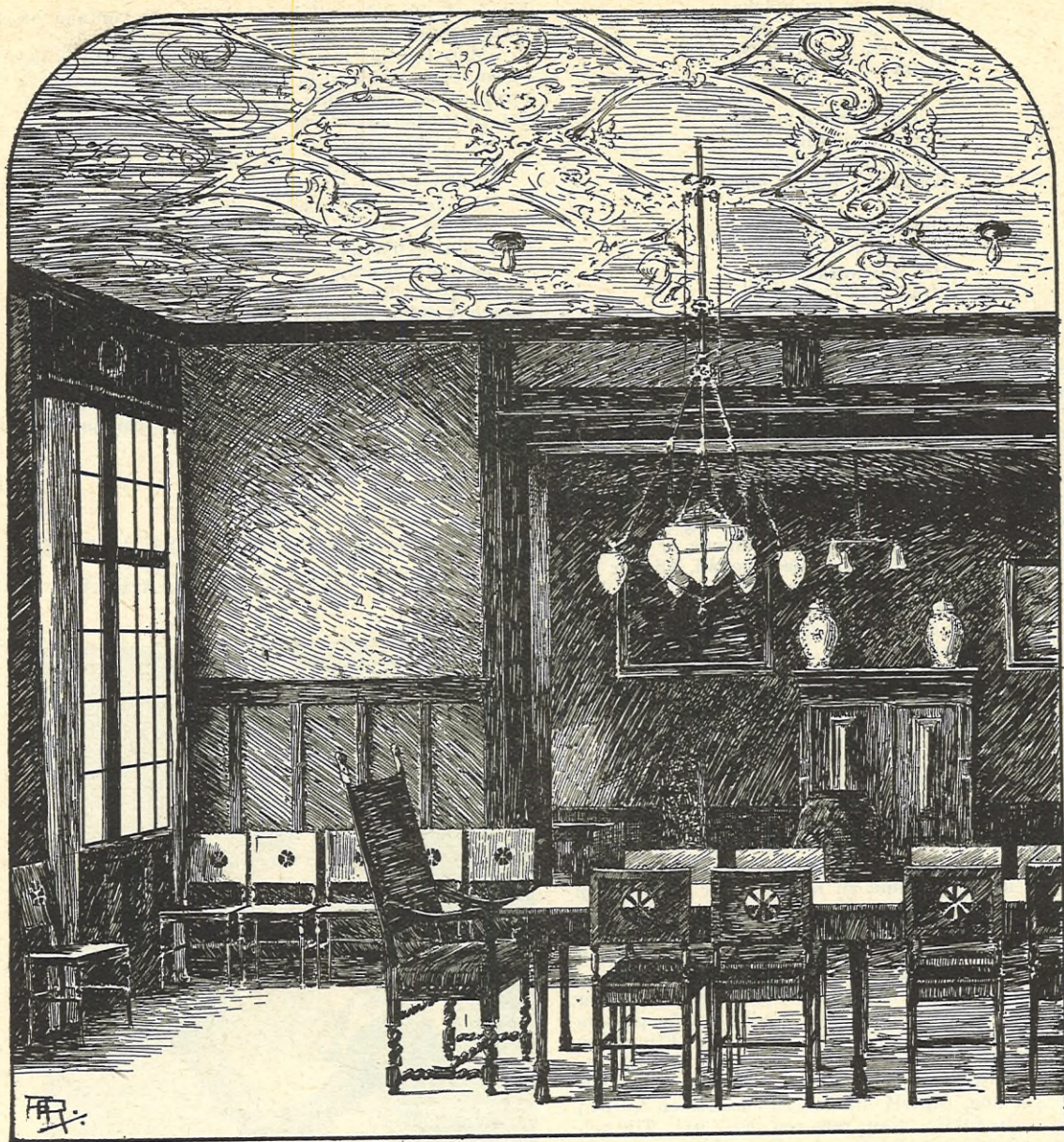
PERRICHON.

ADVOKATEN KNIFVING.

DANIEL HEIRE.

KNUT ALMLÖF I NÅGRA AF HANS FÖRNÄMSTA KARAKTÄRSROLLER.

EFTER FOTOGR. AF A. JONASON.

STORA SAMLINGSSALEN I NYA KONSTNÄRSHUSET.

hagliga rum, var om möjligt ännu mera grått, mera liföst. Glädje, arbetslust, hopp, fruktan — allt var borta — grått, grått. Jo, visst arbetade hon, mekaniskt, hon var ju tvungen därtill, då hon höll på med afhandlingarna för sina examina, men det var ett arbete utan nerv, utan lust, utan tanke på resultatet af detsamma.

»Kanske,» fortsatte hon sin tankegång, »har jag arbetat alltför energiskt förut, och detta är reaktionen — kanske — ja, inte tjänar det till något att bråka om orsaken! Man måste ju stiga upp, arbeta, äta och stundom ge sitt bidrag till konversationen och sen — ja sen lägga sig igen — för att nästa dag börja detsamma! Och detta är hvad människorna kalla att lefva! — Men borde du ej vara glad att stå så nära det mål, hvartill du länge sträfvat? — Ja, hvartill tjänar det då egentligen utan kraft att verka något? — Dina anhöriga då? — De äro ju så fjärran — fast nog är det godt veta sig äga dem. Vänner? — Ah ja! Nog har jag, om någon, idealiserat vänskapen, men äfven vännerna trifvas ej längre hos en, än man är intressant, kan roa och tjäna dem. För öfrigt gör det detsamma, jag orkar ej med något nu!»

»Ändå!» Sigrid Verner hade under meningsutbytet med sig själf just stannat framför fönstret och blickat ut i den gråa omgifningen, då en knackning hördes och Elin Frank trädde in, utan att vänta på inbjudning. De båda flickorna hade sina rum i samma våning af pensionatet och hade, oakadt vidt skilda åsikter i mångt och mycket, blifvit förtroliga vänner. Begäfvad med en sällspord intelligens, ett varmt hjärta och ett par outgrundliga djupblå ögon, hade Elin Frank eröfrat den något äldre Sigrid med storm, och ofta hade denna senares klara förstånd kommit till korta inför väninnans varma känsla, lättrollig som havets våg. Hon hade ock ett så smidigt väsen, något så barnligt trots sin stora begäfvning, och kunde skämta och smeka sig till mer än ett medgifvande från den eljes strängt konsekventa Sigrids sida.

Elin slog sig ned i soffan som det tycktes fullkomligt oberörd af den dystra stämningen hos både rummet och värdinnan. Hennes ljusa hår såg lika

självsvåldigt småkrusigt ut som vanligt, och de där outgrundliga ögonen fästades med djupaste intresse på hennes lilla fot, iförd en splitterny elegant känga. »Så bra, Siggan, att du ej arbetar: jag har ett så treffligt förslag för aftonen, som du måste gå in på!»

»Jag skulle arbeta, om jag icke hade hufvudvärk; nu kan jag inte.»

»Kära barn, har du hufvudvärk, så ledsamt! Tonen var lätt.

»Ah, det är då intet nytt för dagen, jag har haft det i veckotal snart, fast det kan ju inte vara af intresse för dig.» Hon hade velat bita tungan af sig, minst af allt ville hon ha medlidande nu, då Elin ej ens förut märkt hennes tryckta stämning. Hvad behöfde hon henne? Hvad ville hon egentligen här?

»Du är inte nyfiken på mitt förslag, Sigrid?»

»Nyfikenhet har just aldrig hört till mina utmärkande egenskaper.»

»Men om det nu vore något, som gjorde dig godt?»

»Intet kan göra mig godt, när min envisa hufvudvärk börjat; det tycks du ha glömt.»

Sigrid undrade själf öfver hvad som kunde göra hennes röst så sträf. Den var eljes så sympatisk. Ofrivilligt såg hon bort till väninnan, som med en halft förebrående, halft sorgsen blick gått fram till ett af fönstren. Så! Nu skulle hon slå upp detta, rulla ned gardinen, göra det bekvämt för Sigrid på soffan, med sina mjuka fingrar stryka hennes stackars panna samt sedan slå sig ned på en stol bredvid soffan och smågnola någon af Sigrids favoritmelodier, tills denna föll i halfslummer eller åtminstone i en plågfri dvala. Därpå skulle Sigrid som i en dröm se henne sväfva bort — in till sitt arbete.

Men hon misstog sig fullkomligt. Elin gjorde intet af allt detta nu, utan såg pröfvande ut i luften och sade dröjande: »Ja visst är vädret kusligt, men du går ändå med, Siggan, inte sant?»

Innan denna hann betänka sig, var hennes »hvarthän då?» uttaladt.

»Jo, vet du, när jag hörde talas om det, fick jag

sådan lust att gå dit och höra. Ser du, här är en lappfamilj i stan, som reser för att skaffa medel till en skola i sin hembygd. Husfadern håller föredrag om lifvet i höga norden och så sjunga de — på sitt eget språk — du. Här du inte lust?»

»Kan inte säga; hvar är det?»

Elin såg litet brydd ut. »Det är i missionshuset, men detta bör ju ej afskräcka dig, då det ej är fråga om någon predikan. För öfrigt är det bäst du går med och tar vara på mig, Liebchen!»

Hon hade återfallit i sin vanliga halft bedjande, halft skämtsamma ton, och väninnan var besegrad.

»Nå ja, om du äntligen vill så... men nöjet lär nog ej bli stort.»

Elin kastade en slängkyss på måfå inåt rummet och dansade bort till dörren. »Klockan sju då! Au revoir!»

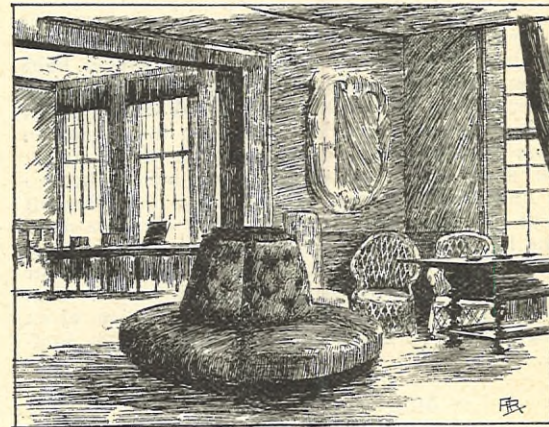
Till sin egen harm kunde Sigrid ej frigöra sig från en känsla af nyfikenhet, då hon om aftonen inträdde i den stora, sparsamt upplysta salen. Ej att den väntade underhållningen kunde åstadkomma detta; alldeles icke! Men Elin Frank brukade stundom besöka gudstjänsterna här, och hennes vän hade aldrig kunnat förstå, hur hon med sin estetiska anläggning och fina känsla kunde finna sig tilltalad häraf. Låt vara att predikanterna talade i bästa afsikt; deras språk — Sigrid visste det — lämnade åtskilligt öfrigt att önska, och själfva omgifningen måste ju förefalla helt profan. Den gaf ej heller intryck af kyrka, ehuru den var inredd på ungefär samma sätt som en sådan med två bänk-rader, läktare på sidorna och en talarstol i fonden. Kanske var orsaken till stor del den, att åhörarna, som talrikt samlats, nästan alla utgjordes af arbetsfolk i sina hvardagsdräkter. De samtalade dämpadt och nickade till bekanta på afstånd. Elin tycktes hemvan: hon tog sin vän helt beskyddande under armen och kryssade sig framåt längs midtgången, tills hon funnit en bra plats ungefär midt i salen. Det var med en känsla af välbehag, Sigrid sjönk ned på den hårda bänken, och hon kände något liknande tacksamhet öfver den allmänna hvardagsstämningen och halfdunklet, hvilka tillåto henne att obesväradt luta sig tillbaka och sluta de trötta ögonen. Det förnams som en oförklarlig känsla af ro och ensambet midt i denna omgivning.

Några djärfva glada ackord från orgeln afbröto snart denna ro, och efter det korta förspelet instämde församlingen med friska röster i en andlig sång, hvars innehåll för Sigrid gick nästan fullkomligt förloradt. Hennes inre uppreste sig mot denna glada rytm, då just några mjuka, smältande toner skulle verkat så välgörande. Hur kunde man då sjunga så gladt en sådan tråkig kväll? Och hur kunde en gammal man ha ett så genomgående förnöjdt leende ansikte som den lille gubbe, hvilken nu med raska steg sprang upp för talarstolens trappa och med lifliga åtbörder började tala?

Han kunde vara omkring sextio år med ett vaket intelligent uttryck i de mörka, muntra små ögonen, och hans sätt att röra sig och gestikulera gaf ett klart intryck af lappfolkets kvicksilfvernatur.

Efter att i korthet ha angifvit de skäl, som gaf honom, den fattige lappmannen, mod att uppträda inför en samling vida mer bildade människor än han själf, öfvergick han till att tala om förhållandena i höga norden, och Sigrid, som i början af föredraget sysselsatt sig med att studera hans ansiktstyp och det för henne ovanliga i hela omgifningen, öfverraskade sig efter en stund med att befinna sig i ett snötäckt landskap under en hög frostig vinterhimmel, belyst af flammande norrsken och tindrande stjärnor. Naturen i all sin vördnadsbjudande storslagenhet trädde inför henne, och omedvetet höjdes hennes bröst för att insupa den svala, rena fjälluften.

Men ej länge fick hon så dväljas ensam med naturen. Taflan får lif och färg. Kåta vid kåta reser

RÖDA RUMMET I NYA KONSTNÄRSHUSET.

sig på snöfältet, lifliga små gestalter, män, kvinnor och barn, i pittoreska dräkter syssla ifrigt omkring hvarandra. Ljudet af klubbarnas slag mot pålarna och skramlet af husgeråd blandar sig med barnskrik och hundskall. Det är ett mödosamt arbete, dessa små människor förehafva, och i början synes det, som skulle det vara fruktlöst att söka bringa ordning i det kaos som omger dem. Dock lyssnar man förgäfvets efter utbrottet af otålighet eller dåligt lynne. Nej, sprudlande skämt, då ett litet missöde inträffar, välvillig hjälp af fyra händer, där två ej räcka till, förnöjsamhet och glädje öfverallt! Så småningom lägga sig de bullrande vågorna till ro, och en efter annan af de små gestalterna intager sitt nya hem.

Sigrid följer dem, lockad af det flammande eldskenet, från kåta till kåta. Fattige Mattis unga hustru, Laila, visar henne, strålände af stolthet och glädje, sina »små barn», där de tumla omkring på kätans hårdfrusna golf, obekymrade om att deras toalett kunde lämna åtskilligt öfrigt att önska. Hon är frispråkig, Laila, glad och frisk som vinternyret däruppe i hennes land, och Sigrid deltagar i hennes och barnens joller, dubbelt skrattretande genom den rotväliska de tala, med den påföljd att hela sällskapet, hon själf inberäknad, skrattar så ögonen tåras. Men omsider tröttna de små och viras in i sina renfallar, där de snart slumra ljuft. Laila och Sigrid sitta då framför den halfslocknade elden. Den unga lappkvinnans ögon ha fått ett drömande uttryck. Hon talar äfven nu om sina barn: »Se bara, ett fattig Laila önska — att mina barn läsa i bok. Gammelfar — han är död — lärt mig och mannen min om Gud. Åh, Gud älska ock fattig lapp. Vi ville läsa mera om honom i hans bok — men gammelfar är död. Pilki, rike Mattis son, kan läsa bok och skriva. Åh, om Laila en gång få se sina små barn sitta med bokar i sina små knän!» Och upplivad af den tjugande framtidssyn, hon själf framtrölat, skrattar Laila åter, så att de hvita tänderna lysa. Sigrid ler genom tårarna, tar farväl och inträder i gamla Elkis kåta.

Här har elden på härden nyss slocknat. Blott ett och annat glimmande lyser stundom upp en del af bostaden och faller då på den gamlas lugna förnöjsamma anlete, där hon slumrar, väl inlindad i renfallar. En lapphunds vresiga morrande är det enda, som stör tystnaden. Men gif akt! Lätta fjät höras utanför, och Margit, Elkis väna dotter, sticker in sitt hufvud genom tältöppningen för att se, om den gamla är i ro eller om hon önskar något. Allt väl! — och hon går åter ut i det flammande norrskenet, där den unge Pilki väntar henne, Pilki, som kan läsa i bok. Han kan ock af sig själf tala fagra ord, den hurtige trohjertade Pilki, och den unga flickan, som nyss därute under stjärnorna svurit honom sin tro, lyssnar hänförd. Där klappa varma hjärtan äfven i frostkall nord — leende, tjugande framtidsdrömmar hägra äfven där för unga sinnen. »Gud signe eder,» hviskar Sigrid och fortsätter sin vandring, tills hon hejdas af något, som nästan skrämmer henne. Är det en människa eller hvad? — »Heju, Heju, åh så sökte jag ändå upp dig! Vargen tagit dig, sade de, och jag icke få gå efter dig. Tre dagar lefva jag utan dig, sedan jag på skidor löpa två dagar genom fjällen, vädra, söka — hitta hunden min, vännen min halfdöd. Åh — nu få jag mycket stryk, men har Heju åter!» Sigrid vågar sig närmare och finner hopkrupen på den gnistrande snön en halfvuxen pojke och en raggig lapphund, blödande och utmattad. Det är ej mindre tilltalande att här bevittna den pröfvade troheten, än att nyss därborta vid Elkis kåta höra trohetslöftena. Varsamt med af segerglädje och ömhet strålände ögon upplyfter den unge lappgossen sin utmattade vän och styr kosan mot hemkåtan — där han väntar agan för sitt själfdråga och farliga företag. Måhända veknar dock moderns hjärta, då hon ser sin älskling oskadd komma åter och hör hans glädje öfver att hafva räddat sin trogne kamrat. Sigrid hoppas det.

Snart har hon dock förgätit de båda vännerna för de nya taylor, hon alltjämt uppsöker. Slutigen stannar hon på höjden utanför lägret och skådar halfvaken halft drömande omkring sig. Allt är så underbart, så stilla och högtidligt, så storslaget och dock så tjugande mystiskt. Men nu förnimmes en sakta susande vind, hvilken stryker öfver nejden, och småningom förbleknar norrskenet och bytes i en underbar, dallrande halfskymning, ur hvilken ett blekt ljus framträder. Sigrid tycker sig höra naturens hjärta slå, det är, som fängslade henne en underbar makt häruppe, som ville hon aldrig lösas ur den mystiska förtrollning, som gripit henne. Hon är ett med naturen, en del af det oändliga, ej en svag jordmask, som måste frukta dess dolda krafter.

Morgon mellan fjällen,
Klara bäck och flod,
Sorlande mot hällen,
Sjungen: »Gud är god!»

Dagen ser jag bräckas,
Fram går ljusets flod,
Dalarna, som väckas,
Svara: »Gud är god.»

Skogens fåglar sjunga
Med ett glädtigt mod,
Där på kvist de gunga,
Kvittra: »Gud är god.»

Själ, vak upp och svara
Dem med nyfödt mod:
Höj din lofsång klara:
»Gud, vår Gud är god!»

Ej förrän sångens sista ton förklingat återföres den unga drömmerskan till verkligheten. Hon ser sig halft förskräckt omkring. Jo, en ung lappflicka är det som sjunger, men ej den som Sigrid vid sångens början från höjden af lapplägret sett på skidor ila öfver den frusna skaren. Nej, den unga främlingen, föreläsarens dotter, står i den sparsamt upplysta salen på den plats hennes fader nyss lämnat, och sjunger accompagnerande sig på en gitarr om sitt hemlands fjäll. Måhända är det därför sången, oaktadt sitt glada innehåll, klingar något vemodig. Sigrid ser sig omkring. Ja visst! Där bredvid henne sitter Elin, leende som alltid, och rundtomkring alla dessa obekanta ansikten, hvilka förnöjsamma uttryck nyss ingifvit henne en känsla af förtrytelse. Nu är hon åter sig själf, och hon undrar ett ögonblick om det verkliga varit den lille lappmannen, som fört henne omkring i sitt hemland, eller om hennes egen fantasi, oberörd af gubbens tal, gjort denna utflykt. Huru som helst: hon har dock varit i höga Norden, har inandats dess rena luft! Uh! hon förnimmer nu tydligt lamp- oset och värmen härinne och reser sig, följande de öfrigas exempel. Äfven nu är Elin lots genom trängseln, och under det denna än räcker handen åt en leende gumma än talar ett par ord med en ung arbetarhustru återföres Sigrid motvilligt alltmera till verkligheten. Så — nu äro vi snart lyckligt genom trängseln i den långa gången och sen ut i den disiga gråkalla luften, mörk och tung! Sigrid kväver en suck, sluter ögonen och håller hårdt om sin väninnas arm, under det de passera den mörka förstugan. Ett utrop från Elin kommer henne ett hastigt se sig omkring. Nej, det är icke en synvill: stjärnor, tindrande gnistrande stjärnor på hög, stålblå himmel! Och hvilken luft, ej tung och fuktig, utan ren, ren och lätt! Till och med gatstenarna, hvilka en lång tid glänst och varit hala af fuktighet, ha på den korta stunden fått en betydligt ljusare nyans. De båda vännerna utbyta ej ett ord rörande den glädjande förändringen i omgifningen, men stegen bli hurtigare, andningen djupare och blodet pulserar lifligare för hvarje minut. Vid mynningen af den långa, nu folktomma allé, de ha att passera för att uppnå villan, stannar Sigrid och visar nedåt densamma. De kala trädens skuggor aftecknas tydligt mot den ljusa sanden; det är, som hade de lif. Denna gamla allé med sina mystiska skuggor innesluter för Sigrid en hel värld af ljusa minnen. De komma nu smygande och smälta med mjuka varma händer den sista tunna frostslojan, som ännu återstår af all den kyla i hvilken hennes sinne en tid legat fängslat, och, som befriad från en fiendtlig makt, slår hon i stormande tillgifvenhet armarna om sin väninna. »Elin! — Förlåt!»

En enda blick ur Elins strålände, en smula fuktiga ögon säger, att hon länge sen förlåtit, och att hon fröjdas att åter känna igen sin vän. Denna är emellertid ej fullt densamma som förr: hennes lugna behärskning — sig lik i alla skiften — tycks ha flytt, känslorna stiga öfver sina bräddar. Det är värfloden, som löst sig ur vintertäcket, och barnsligt jublande stormar utför höjderna!

»Du små, kära älskade barn, så jag håller af dig, af stjärnorna, af träden, ja af hela universum! Nej! Låt mig hållas! Låt mig känna, att jag är ung och stark och lycklig, och att jag har den bästa ädlaste vän på hela jorden! Åh, hur kan man göra lifvet så smått och eländigt och grått, då det dock är så stort och härligt och rikt! Och du, Elina min, aldrig skall Siggan glömma att du tålmodigt släpat henne ända upp till Lappland för att visa henne hvad som här nere var skyndt af dimma och gatudamm! Ja — du har rätt: — nu är jag ifrig, berusad af lefnadsmod, om du så vill; men du känner mig tillräckligt för att tro mig, då jag säger, att den rena luft, jag i kväll andats, skall äfven för framtiden hos mig bota anfallen af kväfning. Åh, att jag åt alla halfkväda kulturtrålar kunde ge lite friskhet, en fläkt af verkligt lif! Åh, se, Elin, ett stjärnfall!»

Följande dag diskuterades vid frukostbordet i F-ska pensionatet lifligt den bal, säsongens glanspunkt, som var bestämd att äga rum följande vecka. Det väckte både förvåning och förstämning, då Elin

Frank förklarade, att hon och hennes väninna beslutat afstå från nöjet.

»Men hvarför i all världen då, för blott ett par dagar sedan talade ni ju om att gå till sömmerskan?» utropade en liten liflig kontorist med ett piggt, något emanciperadt utseende.

»Ja visst, men vi ha hittat på något mycket roligare,» inföll Sigrid med en skälm i ögat.

»Roligare!! — Hvad då?»

»Vi skola koka knäck i min kakelugn.»

Allmänt skratt! Men den lilla kontoristen fick trots sin nyfikenhet ej veta mera om orsaken till det ändrade beslutet.

Ett par timmar förut hade i den resande lappmannens enkla logi inlämnats ett konvolut adresse- radt till honom. På det inneliggande brefarket lästes: »En hälsning och ett tack till Lappland.» Fem riksbanks-tior föllo ur detta ark, då lappen förvånad upptog det. De voro glänsande och nya, men så representerade de också värdet för ett par ljusa luftiga baltoaletter.

YVETTE GUILBERT, PARISERVARIE- TÉNS MEST LYSANDE STJÄRNA.

PARISERVARIETÉNS mest lysande stjärna, den världsberömda chanssonettsångerskan *Yvette Guilbert*, har nu uppgått äfven öfver Stockholms horisont, sedan fru Anna Norrie »varslade» henne redan före jul genom att på sina »historiska musiksoaréer» upptaga några sånger ur hennes repertoar. Nu ha vi fått höra och se henne själf, ansikte mot ansikte; men för dem, som ej förunnats denna förmån, bringar Idun hennes porträtt.

Yvette Guilbert är ovillkorligen den mest framstående i sin genre. Då hon för närmare tio år sedan för första gången uppträdde i Paris, skänkte den franska hufvudstadens kritik villigt sitt erkännande åt det briljanta föredraget hos denna uppgående stjärna på cafékonserternas aftonhimmel. Det rykte hon då förvärfvade sig har allt sedan dess icke endast förblifvit densamma, utan det har stadgat sig och vuxit än mer: Yvette är ännu i dag »la grande Guilbert».

Yvette Guilbert är så till vida ingen alldaglig personlighet, som hon försmår att imponera medels gängse knep i toalettväg: utan hvarje juvelsmycke, i enkel uringad hvit sidenklädning brukar hon uppträda inför sin publik; det intryck man får af henne är af utpräglat elegans, och därför förefaller det icke, som om den goda umgängestonens skrankor skulle öfverskridas, om till och med någon gång föredraget glider in på det vågades område.

Sångerskans röst är icke omfångsrik, och när Yvette »sjunger och föredrager», så lägges hufvudvikten på föredraget. Hon är framför allt »la grande diseuse» med en oförläpelig fraseringskonst. Den väljudande rösten, det intelligenta och själfulla ansiktet, den utomordentligt vältaliga, men mattfulla gesten, se där de aldrig svikande medel, dem Yvette Guilbert med ofelbar träffsäkerhet använder till att framtrölla för sina betagna åhörare de bilder, hvilka

samlade dana ett helt galleri af mänskliga öden och lidelser.

Hopplös öfvergifvenhet, jublande glädje, själf-uppoffrande innerlighet, blodig satir, en viss portion skalkaktighet och en god dosis sorglöshet, allt detta är förkroppsligadt i Yvette Guilbert, under det att hon själf är en förkroppsligad bild af det franska folket med dess ljusa sidor såväl som dess mörka.

»FÖRLÅT MIG!»

ENDAST TVÅ KORTA ORD och dock mången gång så svåra att uttala, att de — förblifva outtalade! »Tungans synder» äro väl oftast öfverträdelsesynder, men i fråga om dessa två ord, liksom i allmänhet ord, dikterade af kärlek och ödmjukhet, huru många underlåtenhetsynder har hon icke låtit komma sig till last allt sedan Adams tid!

Kan du räkna alla de tårar, som gjutits, alla de sinnen, som förbittrats, blott emedan de två orden: »förlåt mig!» förblevo outtalade. Jag säger icke, att det var rätt att sörja så och ännu mindre att känna bitterhet — förlåta är ju en kristens plikt, antingen den felande beder om förlåtelse eller icke, men — var det manne alltid så lätt att förlåta? Skedde det ej mången gång först efter långa strider och mycken själföförmjukelse?

»Den felande» — ack, det beror så mycket på hvem som nyttjar uttrycket. En utomstående kan döma opartiskt, men du, som lefver i ovänskap med en din medvandrare, huru kan du döma en rätt dom — i egen sak? Du kallar din trätobroder »den felande», och han kallar dig på samma sätt.

»Men,» säger du, »jag kan väl ej be om förlåtelse, då jag ej tycker mig hafva gjort den eller den personen (som det är fråga om) någon orätt. Det vore ju att vara osann både mot mig själf och den andre.» Kan väl så vara, men du kunde väl åtminstone säga några vänliga ord. Du tycker dig ej hafva gjort den andre någon orätt, och dock har du genom ditt uppförande eller dina ord djupt sårat honom. Vid hvarje omild beröring bryter såret upp på nytt. Kanske voren I de bästa vänner, innan missförståndet kom. Kanske önskar din »motpart» af hela sitt hjärta, att allt vore som förr eder emellan. Kanske har han äfven bedt dig om förlåtelse för hvad han felat, och du förklarade dig villig att förlåta. Kom du verkligen aldrig på den tanken, att också du kunde varit felaktig? Ack, huru skulle ej ett försonande ord från din sida lägga sig som en helande balsam på den andres sjuka hjärta! Till och med om du sade så här: »Jag kan icke inse, att jag felat emot dig, men om jag mot min vilja gjort dig ondt, ber jag dig så mycket att försöka glömma det.» Men sådana ord få ej utsägas med kall och ovänlig röst — det vore ju att häna, och klyftan mellan dig och den forna vännen skulle förstoras i stället för att minskas.

Och nu ber jag: lären de små att bedja om förlåtelse, när de hafva felat! Om vidjan böjes »medan hon är grön, så blir hon både fager och skön». Men så här får det icke heta: »Om lillan snällt ber om förlåtelse, så skall mamma ge lillan ett stycke tårta,» eller: »Om gossen inte ber syster om förlåtelse, får han inte följa mamma bort.» Säger man så, bedja nog småttingarna om förlåtelse, men icke alls af någon god bevekelsegrund, utan för att ej gå miste om namn och nöjen. Så fostras barnen till hycklare. Nej, må mamma låta barnet märka, att det har felat och att mamma är ledsen på det. Detta kan ett helt litet barn fatta. Då blir där hjärtesorg. Så utkämpas små strider mellan en groende egenkärlek och stolthet å ena sidan och lusten att försona sig med mamma å den andra. Ack, hvad man känner sig utsägligt olycklig! Men så blir hjärtat för öfverfullt, man kan icke uthärda längre, icke tåla detta osynliga, men förskräckliga något, som olydnaden ställt mellan mor och barn. Och så, med ett angestrop, ljuder det plötsligt:

»Mamma, mamma! Förlåt! förlåt mig!» Då öppnas modersfannen, och barnet kryper intill moderns bröst och gråter ut sin sorg, smekes och lugnas och lofvar att »aldrig göra så mer». Visst händer det, att löftet brytes mer än en gång sedermera, men för stunden är dock allt åter så godt, så tryggt.

Nu kan visserligen invändas, att detta icke heller är rätta motivet till att bedja om förlåtelse, nämligen, att barnet ej kan uthärda, att mamma är ond, utan att det bör inse sitt felsteg och ångra sig. Kan väl så vara, men visst är det dock en vida ädlare orsak, än om barnet ber om förlåtelse för att vinna en fördel. Det är ju kärleken till modern, som här gör, att barnahjärtat veknar. Detta har också sin motsvarighet i människornas förhållande till Gud. Älska vi Gud, så känna vi oss utsägligt olyckliga, då vi genom olydnad aflägsnat oss från Honom, och få ingen ro, förrän vi, ångerfulla och botfärdiga som den förlorade sonen, återvända i Faderns armar.

Men för den, som känner sig sårad genom en medmänniskas uppförande emot sig och som förgäves väntar på det förlöjande ordet: »förlåt mig!» — för honom eller henne, vill jag rekommendera, när de bittra tankarne komma, den spetsiska bön till den Store läkaren: »Herre, vill du, så kan du göra mig ren!»

S—M.

O, själ, igenom syndafallet vorden
En främling och en gäst på denna jorden,
Statt upp! Församla rikedomar där,
Som ingen rost och ingen mal förtär!
Gack ut på åkerfältet tidt och särta,
Sök himmelrikets kosteliga pärla,
Och offra jublande för hennes skull
Förgänglighetens lumpna glittergull!

B. Ehrenborg.

SÖDRA TEATERN. »Rocamboles arfvingar», M. Warins glada lustspel, samt »Den stora strejken», nyårsraljeri med körer, kupletter och melodramer af den kände revyför. hr E. Norlander — se där det program, hvarmed direktör R. Wagner undfagnar sin publik på det nya året. Den franska farsen med sina snåla släktingar, hvilka hvar och en i sin stad försöka lura till sig ett större, i verkligheten obefintligt arf, men till slut bli så grundligt som möjligt »lurade på konfekten», senterades lifligt af publiken, som särskildt hyllade hr E. Wagner som Rocambole, J. Hagman som kvacksalfvaren Chiendent, intrigens bärare, och Gustaf Bergström, iklädd en 75-åringss »kusin» skepelse. — Ännu gladare blef emellertid stämningen i salongen, då nyårsrevyn, bygd på en ganska originell idé, började upprulla sina roliga bilder med anspelningar på det gångna årets hufvudstadsförhållanden. Skallande skrattsalvor, applåder för öppen ridå och hardt när samtliga kupletter omtagna! Bäst voro fru Lambert och fröken Olsson såsom ett par Strixfigurer, fröken Lund som »geisha» samt hr Wesslau som clown Tanti. Musiken var rätt melodios och framför allt, såsom sig bör i en nyårsrevy, »lättsmält», och i dansen presterade särskildt fröken Hjorth en synnerligen vacker »fjärilsvals».

EN SVENSK INGEBORG I AMERIKA. I Worcester i Förenta Staterna gafs förliden december månad en romantisk opera i 3 akter, »Frithiof och Ingeborg», komponerad af hr C. F. Hanson, en i Uddevalla svenskfödd musiker, som i Amerika skaffat sig ett namn som lycklig kompositör. Sin första operett komponerade hr Hanson 1879 och har sedan dess komponerat flere operetter, kantater och annan musik. Hans största verk är den nu uppförda operan, som gjorde mycken lycka, ej minst hos den i Worcester talrika svenska publiken, som med glädje omfattade detta tillfälle att få se och höra en opera, med hvars handling den sedan barn-

MRS LILLIAN HANSON-GRAY.

domen är väl bekant från Frithiofs saga och som nu klädts i toner af en landsman. Hvad utförandet vidkommer var det särdeles lyckadt. Frithiofs parti var lagdt i händerna på en god sångare, mr John Layd från Boston, hvilken åtminstone i vokalt hänseende fyllde alla anspråk. Mrs Lillian Hanson-Gray, kompositörens dotter, var däremot en idealisk Ingeborg så väl i sång och spel som i yttre apparition. Vi medela här bredvid porträtt af denna blonda svensk-amerikanska Ingeborg. Mrs Lillian Hanson-Gray har i Nordamerika redan länge haft ett känt namn som framstående solosångerska och företagit omfattande konsertturnéer. I somras ingick hon äktenskap med läraren i English High School i Worcester mr A. Gray.

Operan »Frithiof och Ingeborg» är tillägnad konung Oscar och ett exemplar af densamma har öfverlämnats åt h. m. t. Den stora boken, i hvilken så väl musiken som libretton på både engelska och svenska språket skrivits för hand, utgör ett verkligt praktexemplar. Noterna och texten äro så utomordentligt klart och tydligt utförda, att de ej kunnat vara vackrare, om de förelegat i tryck. Den i boken införda dedikationen till konungen är textad och har följande lydelse: »To his most excellent majesty, Oscar II, king of Sweden and Norway, this work is by his majesty's gracious permission, most respectfully dedicated by the composer». Arbetet är bundet i ett präktigt band af grönt saffian med guld och tar sig särdeles nobelt ut.

KVINNOKLUBBENS JULSAMKVÄM firades den 4 januari med glädje och gamman. I den stämmingsfullt, att börja med blott af juljus, upplysta salen deklamerades först ett julkvåde och exekverades ett par musiknummer för violin och piano. Så började långdansen sin glädtiga rund kring gränen och genom hela våningen. Grötrimmen voro vederbörligen pigga och lustiga, och den af fröken Gerda Meyerson diktade, efter supén på kända melodier afsjungna julvisan flödade af kvicka och muntrande anspelningar på förhållanden och personer inom klubben. Vid julkappsutdelningen fingo alla närvarande sin beskärda del af skämtsamma verser och dito gåfvor. Och i talet vid bålen betonade klubbens ordförande med rätta, att den trefnad, som en gång för alla tycks bofast inom sällskapet, gör sig gällande ej minst vid dess julfester.

C. E. Lagerström
Stockholm
Frejamagasinet
Sybehörs- och Modeaffär.
Specialitet:
Garneri- och sartiklar
till klädningar o. kappor.

Foulard-Siden

85 öre

till kr. 3: 85 pr meter i nyaste mönster och färger

äfvensom svart, hvitt och kulört Henneberg-Siden från 65 öre till kr. 16: 45 pr meter — släta, randiga, rutiga, fasonerade, damast etc. (cirka 240 olika kvalitéer och 2,000 olika färger, mönster etc.)

Siden-Damast.....	fr 90 öre—16,45	Bal-Siden.....	fr. 65 öre—16,45
Siden-Basttyger pr robe	»kr.12,30—58,80	Siden-Grenadiner	» 90 öre— 8,65
Siden-Foularder,tryckta,	» 85 öre— 3,85	Siden-Bengaliner	» kr. 1,75— 8,35

pr mtr. Siden-Armûres, Monopols, Crisalliques, Moire antique, Duchesse, Princesse, Moscovite, Marcellines, sidentyger till täcken och flaggor etc. etc. tull- och portofritt i hemmet. — Profver och katalog med omgående. — Dubbelt brefporto till Schweiz.

Siden-Fabriken G. Henneberg, Zürich.
(K. & K. Hoffleverantör.)

Doktor Carl Fritzell.

Grefmagnigatan 10.

Invärt och barnsjukdomar.

Hvardagar kl. 10-1/2, 1/3-1/4. Sön- och hälgdagar kl. 10-11. Allm. tel. 58 98.

Tandläkaren Dr. Albert Berg,

14 Sturegatan 14.

Träffas 9-10 o. 1-2. — Allm. Tel. 122 30.

Tandläkare Sjöquist

Drottninggatan 68, Sthlm.

Undervisning i linnesömnad meddelas af bildad flicka. Hvarje kurs (pris 15 kronor) omfattar en månad, tre timmar dagl. Elev syr endast eget arbete. Profver finnas till påseende. **Karin Egnér**, Nybrogatan 53, 4 tr. (S. T. A. 55397)

Kindergarten.

Tvåne lärarinnelever mottagas till inst värtår 14 jan.-27 maj. Sökande böra hafva allvarlig häg för sitt kall samt praktisk duglighet. — Betyg erhålles. Vidare meddelar Föreståndarinnan för Kindergarten o. Förh. Samskolan, Kommandörsg. 25. (24)

Damressällskap till Paris i februari önskas af bildad dam. Svar till E. m. l., Iduns Exp. (11)

Genom apotek och hrr handlande samt direkt erhålles

Santalmissionens

TE Broken Orange Pekoe å 6:40 pr kg. Nästan omedelbart färdigt för servering. Drygast. Märk! Vi sälja denna prima sort oblandad 3 å 4 kr. billigare pr kilo än vissa andra firmor. Pekoe å 5:60 pr kg. Mindre aromrikt. Utmärkt hvardagste. Insänd 40 öre i frimärken, så erhålles prof af önskad sort.

Santalmissionens Tedepot, Trievalgränd 2, Stockholm.

AKTIEBOLAGET

STOCKHOLMS DISKONTOBANK

1 Regeringsgatan 1.

godtgör å Sparkassering 5 % ränta. Å en motbok kunna tillsvidare utan uppsägning 1,000 kr. i månaden uttagas. I landsorten boende börde hänvända sig direkt till banken.

Agenter

antagas för försäljning af

Symaskinslampan 'Sun'.

Osk. H. A. Heintz,

(S. T. A. 066992) Göteborg.

Pellerins Christiania

Grädd-Margarin

Guldmedalj vid Stockholmsutställn. 1897.

Guldmedalj Bergen 1898.

I smak som finaste bordsmör. Tillverkad under statslig kontroll. Pasteuriserad grädd- och mjölk. Bakteriologisk undersökning af råvara och färdigt fabrikat. Högsta kvalité är märkt S. O. M. i stora röda bokstäver å lådan.

Generalagentur och nederlag i Stockholm hos Ekström & Hoflund, Skeppsbron 24.

DEN SKÖNASTE

PRYDNADEN

är **Vackert Hår.** Därför så värda det väl och använd, på föreskrifvet sätt, **Ziwertz Extrakt Vegetal.** som försäljes i Stockholm hos Herr C. F. Dufva, Herr Emil Nordström, Fru Elin Edlund samt i Jönköpings-Magasinet och i Göteborg hos

Kongl. Hofleverantör **J. A. Ziwertz.** (Nord. A. B. 6452)

Väfskola i Örebro.

Grundlig undervisning i uppsättning af alla för ett hem lämpliga väfnader i vanlig väfstol från 4 till 10 skaft, skånska allmogeväfnader, damast m. m.

Praktisk Väfbok å 3 kr. sändes mot efterkräft.

OBS! För såvida statsanslag också för år 1899 beviljas, lämnas kostnadsfri undervisning åt 10 elever under 3 mån. Ansökningar insändas till undertecknad före 15 febr. **Nina v. Engeström.**

Göteborgs KEX.

Originellaste Fantasmöbel

i formordisk stil för glödbörning eller målning. Pris omålad kr. 25, stoppnad kr. 30, stolsittare ökar 10:50. Målad i hvitt och guld, stoppad 50 kr. Målning i önskad kulörer verkställles. **Tidaholms Bruks Aktiebolag, Tidaholm.** (Försäljning-mag. 27 Beridarebang. 27, Sthlm.)

HERM. MEETHS

STOCKHOLM.

Stort urval af

Nya Rysch

nu inkomna.

Regeringsgatan 26, Drottninggatan 72 A, Storgatan 9, Munkbron 5, Götgatan 24.

Banyuls Trilles.

Ett apitgiftvande, magstärkande vin, afsedt för konvalescenter och svaga personer i allmänhet. Rekommenderadt af många hrr läkare.

Pris pr butelj kr. 3,50 hos

Högstedt & C:o, Stockholm, 32 Regeringsgatan.

Örebro Kex

Bäst! * Billigast!

Säljes hos herrar Speceri-, Delikatess- och Kaffehandlande.

IDUNS

MODE-TIDNING.

300,000 ex. upplaga

har den modejournal, hvaraf en svensk upplaga sedan flere år utgifves under namnet **Iduns Modetidning** och som år för år undantränger alla andra modejournaler. — **Iduns Modetidning** utgifves i 2 upplagor, båda med 2 nr i månaden, hvardera numret innehållande inemot 100 charmant illustrationer samt åtföljdt af en stor dubbelsidig mönsterbilaga. Med den dyrare upplagan — **planschupplagan** — som kostar endast 5 kronor pr år, följa dessutom 1 gg i mån. en fin-fin kolor. modeplansch och en förträfflig handarbetstidning. Den billigare upplagan utan dessa båda bilagor kostar blott 3 kronor. I innehåll och pris, jämförda med hvarandra, står denna modetidning absolut

oupphunnen.

Köp alltid radiatorsmör!

Smedman den äldres

HANDELS-SKOLA

Stockholm. Stortorget 16. Allm. tel. 21 77.

Ny termin börjar den 15 januari. Vid läroverket, det äldsta och största i Sverige, lämnas grundlig och praktisk undervisning i alla å kontor förekommande ämnen och främmande språk. Anmälningstid hvardagar kl. 10-12 och 4-6.

Söndagslektioner 10-12. Revisions- och bokföringsupplagor mottagas och utföras till moderat pris. **Dugliga biträden** erhållas från skolan. **Obs!** Å brev anhålles om fullständig adress.

Från **Hjortsberga Ladugårdar**

levereras Oskummad mjölk och Barnmjölk under kontroll af

Stockholms Mjölkkommission.

Rikstelefon 323. **Stockholms Mjölkförsäljnings-Aktiebolag.** Allm. telef. 51 17. Torsgatan 34. Torsgatan 34.

Vid Stockholms Gasverk

försäljes:

Okrossad koks till afhämtning å 85 öre pr hl, i plomb. säckar, hemkörd och uppuren, å 1: 10 vr hl.

Krossad koks till afhämtning å 1 krona pr hl, i plomberade säckar, hemkörd och uppuren, å 1:10 pr hl.

MED anledning af »Clematis» värdefulla uppsats i Idun för d. 10 febr. »Om farorna vid barns uppfödande med kommjölk», få vi härmed som fullt jämförlig med alla förekommande utländska apparater framhålla:

BABY

SVENSK DIFLASKAPPARAT

rekommenderad af professor Medin. Apparaten kostar komplett med 8 flaskor och kokkärl kr. 6:— Dito utan kokkärl » 3: 50 Med hvarje apparat följer »Kortfattade regler för späda barns uppfödande med kommjölk» af professor O. Medin.

Apparaten, som redan vunnit särdeles stor spridning äfven i grannländerna, är, utom af professor Medin och dr Carl Flensburg i Idun för den 2 mars 1892, förordad af e. o. professor W. Pipping i Helsingfors och dr Chr. Döderlein i Kristiania m. fl.

Säljes i parti hos hrr **G. Abramson & C:o, Stockholm** och i minut hos hrr Alb. Stille, Ch. O. Werner, Josephsson & Agren, Sandgrens bosättningsmagasin, Kuntze & C:o, Numa Peterson, Akerholmska bosättningsmagasinet samt alla apotek i Stockholm. I Göteborg i Ch. O. Werners filial. Dessutom å de flesta apotek i riket.

Aktiebolaget

Stockholms

Handelsbanks

Notariatafdelning

vårdar under bankens garanti alla slags värdehandlingar, uppsätter och förvarar testamenten, kontrakt m. m. samt granskar handlingar. **5 Jakobsgratan 5, Stockholm.**

BRAND

FÖRSÄKRINGS

AKTIEBOLAGET

FENIX

JAKOBSTORG

Toiletpapper.

Begår å brefkort ett paket å 2 kronor, så sändes eder mot efterkräft, fraktfritt till eder närmaste station, 10 bundtar finaste toiletpapper, c:a 500 blad pr bundt.

Bäckhammars Nya Aktiebolag, Värml., Björnåborg.

Lars Monténs

Neutrala Kärntvål till yllevätt och Oleintvål till linnetvål användes lämpligast sålunda:

1/2 kg. tvål kokas i 2 liter vatten; när tvålen är upplöst, tillsättes under omröring 20 å 25 liter ljumt vatten; i denna utspädda lösning neddoppas plaggen. Vid yllevätt böra såväl lösningen som sköljvattnet hafva 36 å 38 grader. Finnas hos de flesta specerihandlare samt i mina butiker.

Silfvermedalj i Köpenhamn 1858. **Guldmedalj** i Stockholm 1897.

N:r 19 Stora Nygatan. — N:r 29 St Paulsgatan.

JOH. LUNDSTRÖM & C:o.

Stenkol, Cokes,

1:ma maskinkrossad Anthracit,

bästa bränsle för illuminationskaminer och värmeneccessärer.

Allm. tel. 22 88. Kontor: 22 Skeppsbron 22. Rikstelefon 427.

Allm. tel. 60 19. Försäljning: 5 Strandvägen 5. Rikstelefon 22 20.

Allm. tel. 61 98. Filial: 1 Parmmätaregatan 1. Rikstelefon 20 12.

Kontant 540,000 Kronor

fördelade i **8,223** vinster på

50,000, 10,000, 5,000, 1,000, 500, 100, 50 och 20 Kronor

utlottas den 1 Maj 1899. Pris för lottsedel 10 kr., till landsorten mot insänd likvid vid hvarje rekvisition åtföljd af 40 öre (till rek. porto och dragningslista). Hela behållningen tillfaller Nordiska Museets Byggnadsfond.

Nordiska Museets Lotteri,

Fredsgatan 32, Stockholm. (G. 74261).

Kullans

Chokolad och

Cacao-Mazetti

garanterad ren och oförfalskad.

GULDMEALJER i: London, Paris, Bruxelles, Bordeaux, Madrid, Budapest, Stockholm och Jerusalem.

Det stora renommé varan förvärfvat sig, är grundadt på den strängaste réelit vid fabrikationen. (GAM 43420)

LIEBIG Company's

KÖTT-EXTRAKT

Endast äkta

Jos Liebig

när hvarje hvarje burk bär namnteckning

Drygast, därför billigast.

i blått tryck.

KÖTT-PEPTON från Liebig's Company

är på grund af dess utomordentliga lättsmälthet och stora näringsvärde ett förträffligt närings- och styrkemedel för klena, blodfattiga och sjuka, i synnerhet för maglidande; övärderligt för sjukvården.

En gros endast hos bolagets korrespondenter för Sverige **OTTO DAHLSTRÖM & Co., STOCKHOLM.** (S. T. A. 55406)

Moderna Dampälskragar

Billigast hos

D. Forssells Söner & C:o.

26 Drottninggatan 26.

Filial Hamngatan 13.

Oaktadt kaffe nu är billigt,

så bör ni dock betänka att det är mycket skadligt att dricka det enbart, synnerligast de billigaste sorterna, hvarför det är nödvändigt att till vanligt kaffe blanda en hälsosom haffetillsättning för att undvika kaffeförgifning, och det är af professorer och läkare erkändt att **Stockholms Kaffe-Aktiebolags Intubikaffe** blandadt till kaffe gifver den hälsosammaste, billigaste och mest välsmakande kaffedryck. Detta intubikaffe säljes i hvarje välordnad speceri- och diversehandel i paketer å 25 och å 10 öre, men bör man akta sig för alla värdelösa efterpningar, som gå under namn af äkta, prima eller andra benämningar, hvarför man bör efterse att å hvarje paket är tryckt firmans namn, **Stockholms Kaffe-Aktiebolag**, samt dess fabriksmärke med ordet »Patent», ty endast dessa äro verkligt äkta och garanterade att innehålla ett hälsosamt och godt fabrikat.